

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1881. Första Kammaren. N:o 4.

Torsdagen den 27 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Anmäldes och bordlades Banko-Utskottets memorial, N:o 1, med öfverlemnande af Fullmäktiges i Riksbanken till Banko-Utskottet af gifna berättelse; samt

Riksdagens kanslideputerades memorial, N:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

Herr *vice Talmannen* afgaf en motion, N:o 8, om beviljande af en pension å 1,000 kronor åt Riddarhus-sekreteraren C. O. Brakels enka Ida Augusta Charlotta Oscara Brakel, född Carré

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *vice Talmannen* väckte vidare en motion, N:o 9, om beviljande af en pension å 1,000 kronor af Riksbankens medel åt förre styrelseledamoten vid Riksbankens afdelningskontor i Visby, Landskamereraren J. Gardell.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

Herr *Jöns Pehrsson* uppläste en motion, N:o 10, angående införseltull på malen krita.

Bordlades.

Herr *Kockum* afgaf en motion, N:o 11, angående tullfrihet för majs. Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Ekman, Johan Jacob*, väckte en motion, N:o 12, om upphäfvande af så väl tullsatserna för humle och ost som inregistreringsavgifterna för hvetemjöl, gryn, alla slag, och bönor.

Hänvisades äfven till Bevillnings-Utskottet.

Föredrogs Friherre *Klinckowströms* den 25 i denna månad bordlagda motion, N:o 2, angående statsregleringen för år 1882.

Friherre *Klinckowström* begärde ordet och yttrade: Herr Talman! Mine Herrar! Då jag blifvit uppmärksamgjord derpå, att den fråga, som förekommer i denna nu förevarande motion rörande de Kongl. teatrarne, är af sådan beskaffenhet, att måhända tvifvel skulle kunna uppstå, huruvida den icke måste anses innefatta ett ämne, som icke egentligen, i den form det blifvit af mig framställt, angår statsregleringen, samt man befarat att den ifrågavarande motionen sålunda skulle innehålla två så olika ämnen att de borde särskiljas, får jag, inscende rigtigheten af den af vederbörande gjorda anmärkning, för egen del medgifva och hos Kammarne anhålla, att hvad som rörer de Kongl. teatrarne och återfinnes i min ifrågavarande motion under punkterna a.—d., jemte de föregående motiven för denna kläm, må få utbrytas såsom en särskild motion. Deri innehålles nemligen begäran att Riksdagen ville besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan att Kongl. Maj:t ville öfverlemna de Kongl. teatrarne åt statsverket såsom nationalteatrar, i hvilket fall Riksdagen förbunde sig till åtskilliga pekuniära uppoffringar, nemligen att liqvidera teatrarne skuld och sedermera åtaga sig aflöningen och pensioneringen af teatrarne personal, såsom för andra statsinrättningar är vanligt. På grund häraf får jag, såsom sagdt, vördsamt hemställa, att hvad som i den ifrågavarande motionen säges rörande de Kongl. teatrarne, allt ifrån början af motiven till och med de punkter i den så kallade klämman som innefattas under a.—d., måtte utgå samt att punkten e. i nämnda kläm måtte få följande förändrade lydelse: »Med vilkor att de Kongl. teatrarne hädanefter blifva en statsinrättning föreslås att de 60,000 kronor, som för närvarande utgå till nämnda teatrar underhåll, må fortfarande i riksstaten uppföras.» Derjemte får jag anhålla att hvad uti denna motion i fråga om nionde hufvudtiteln förekommer i en punkt rörande personalens vid samma teatrar pensionering, hvilken nu bestrides medelst årliga bidrag från nionde hufvudtiteln af 6,000 kronor, måtte sålunda förändras, att denna punkt får samma ingress och sålunda kommer att lyda: »med vilkor att de Kongl. teatrarne hädanefter blifva en statsinrättning föreslås att de 6,000 kronor, som för närvarande utgå såsom bidrag till Kongl. teatrarne pensionskassor, måtte fortfarande i riksstaten uppföras.»

För den händelse Kammarne skulle bifalla dessa förändringar i den nu föreliggande motionen, skall jag derefter hos Herr Talmanen anhålla att blifva uppropad, för att få uppläsa min utbrutna andra motion rörande samma ämne.

Till Friherre Klinckowströms anhållan om förändrande af den nu föredragna motionen på uppgifvet sätt lemnade Kammaren sitt bifall, hvarefter motionen i sålunda förändradt skick hänvisades till Stats-Utskottet.

Häruppå afgaf Friherre *Klinckowström* en motion, N:o 13, angående de Kongl. teatrarnes ställande omedelbart under statens förvaltning m. m.

Friherre Klinckowström anförde vidare: Herr Talman! Mine Herrar! Som man fäst min uppmärksamhet derpå, att slutet af den nu upplästa motionen, nemligen punkten *e.*, som innehåller fråga om anslag till de Kongl. teatrarne, såväl på sjunde som nionde hufvudtitlarne, icke egentligen hör till denna motion utan till den hemställda, jag gjort i den nästföregående, rörande 1882 års statsreglering; så är jag lika villig som skyldig att utsluta denna punkt *e.* och beder att Kammaren dertill måtte lemna sitt tillstånd.

Äfven denna anhållan bifölls, hvarefter motionen, förändrad i enlighet dermed, hänvisades till Stats-Utskottet.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr *Ekströms* sistlidne dag bordlagda motion, N:o 4, om ändring af gällande föreskrifter rörande fjerdingmansinrättningen.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr *Rylanders* sistlidne dag bordlagda motion, N:o 5, angående aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t om beredande af åtskilliga förmåner för vissa enskilda jernvägar i afseende på samtrafik med statens m. m.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Friherre *Klinckowströms* sistlidne dag bordlagda motion, N:o 6, angående till sättande af en finanskomité.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr *Wærns, Carl Fredrik*, sistlidne dag bordlagda motion, N:o 7, om ändring i Kongl. Kungörelsen angående öfverlåtelse af åbo- och skatterätt till under bruk skatteköpta hemman den 24 Maj 1878.

Föredrogs och lades till handlingarna Stats-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial, N:o 1, med den till innevarande Riksdag af Fullmäktige i Riksgäldskontoret afgifna berättelse.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 1 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 28 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Justerades sju protokollsutdrag för sistlidne dag.

Friherre af *Ugglas* väckte en motion, N:o 14, om förhöjning af statsanslaget till Nordiska museet.
Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Falk* uppläste en motion, N:o 15, om anslag till uppförande af nödiga byggnader för folkskolelärarinneseminariet i Falun.
Bordlades.

Herr *Widmark* afgaf en motion, N:o 16, om anslag antingen till undersökning af lämpligaste sträckningen för en statens jernväg mellan Hudiksvall och Ljusdals station å norra stambanan med mera eller till understöd för en enskild jernvägsanläggning mellan nämnda orter.
Afven denna motion bordlades.

Herr *Carlheim-Gyllensköld, A. Th.*, väckte en motion, N:o 17, om anslag till påbörjande af en stambanas anläggning för statens räkning från lämplig anknytningspunkt vid jernväg i Skåne genom Halland till Göteborg.

Denna motion blef jemväl bordlagd.

Herr *Söderhjelm* väckte en motion, N:o 18, om anslag antingen till förberedande åtgärder för åstadkommande af en statens jernväg mellan Norra stambanan och Söderhamn eller till lån för en enskild jernvägsanläggning i nämnda riktning.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Hammarhjelm* uppläste en motion, N:o 19, om anslag till påbörjande af en hospitalsanläggning i mellersta Sverige.

Bordlades.

Herr *Ekström* afgaf en motion, N:o 20, om ändring i gällande föreskrifter rörande den bevillning, som bör erläggas af utländske eller andre här i riket ej mantalsskrifne handlande och handels-expediter.

Äfven denna motion blef lagd på bordet.

Herr *Ekström* väckte vidare en motion, N:o 21, om anslag till uppförande af en ny byggnad för Karolinska medikokirurgiska institutet.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *von Koch* uppläste en motion, N:o 22, om förändrad lagstiftning angående villkoren för bränvins tillverkning och försäljning.

Bordlades.

Herr *Hasselrot* afgaf en motion, N:o 23, om anslag till ett post-ångfartyg för uppehållande af vinterkommunikationen mellan Öland och fasta landet.

Jemväl denna motion blef bordlagd.

Herr *Nyström* väckte följande tre motioner:

N:o 24, om ändring af 105 och 129 §§ skiftesstadgan;

N:o 25, om meddelande af vissa föreskrifter rörande penningremisser från Riksbanken och dess afdelningskontor m. m.; och

N:o 26, om anslag till utgifvande på svenska och finska språken af en tidning i Haparanda.

Af dessa motioner blef den första lagd på bordet, den andra hänvisad till Banko-Utskottet och den tredje hänvisad till Stats-Utskottet.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag blifvit före kl. 1 e. m. utfärdadt till detta sammanträdes fortsättning kl. 7 e. m.

Föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Herr *Jöns Pehrssons* sistlidne dag bordlagda motion, N:o 10, om införseltull på malen krita.

Föredrogs och lades till handlingarne Banko-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial, N:o 1, med öfverlemnande af Fullmäktiges i Riksbanken till Utskottet afgifna berättelse.

Föredrogs och bifölls Riksdagens kanslideputerades sistlidne dag bordlagda memorial, N:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herrar *Jonas Andersson* och *Rylander* under tre veckor från denna dag, äfvensom Herr *Gustaf Andersson* under fjorton dagar från den 1 nästkommande Februari.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 2 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 28 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Herr *Ljungqvist* afgaf en motion, N:o 27, om borttagande af tullen på tändstiekor och tändsvamp.
Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Wallenberg* väckte följande motioner:
N:o 28, om höjande af statsministerns aflöning.
N:o 29, om förhöjning af de värfvade soldaternas aflöning;

N:o 30, med förslag till förordning angående handelsregister, firma och prokura;

N:o 31, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om granskning af gällande bestämmelser angående aktiebolag m. m.;

N:o 32, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om framläggande af förslag till lag om aktiebanker;

N:o 33, om företrädesrätt till lån ur Riksbanken mot säkerhet af svenska statens och allmänna hypoteksbankens obligationer; samt

N:o 34, om anvisande af en del utaf Riksbankens vinst till förstärkning af statsverkets grunfond.

Af dessa motioner blefvo N:is 28 och 29 hänvisade till Stats-Utskottet, N:o 30 till Lag-Utskottet, N:is 31 och 32 bordlagda samt N:is 33 och 34 remitterade till Banko-Utskottet.

Herr *Pettersson, C. J.*, uppläste en motion, N:o 35, om bestämmande af en viss grund, efter hvilken skatteköpeskilling för hemman, hörande till Visingsö skolegods, skall beräknas.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Wærn, Carl Fredrik*, afgaf en motion, N:o 36, om anslag till bestridande af kostnaden för Sveriges deltagande i en geografisk kongress och exposition uti Venedig innevarande år.

Hävisades äfven till Stats-Utskottet.

Herrar *Bergman* och *Roos* väckte en motion, N:o 37, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande för vissa orter af Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866, angående dispositionsrätten öfver skogen å sådana skattehemman, som uppkomma af nybyggen, hvilka hädanefter från kronan upplåtas m. m.

Bordlades.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades Herr *Wærn, Leonard Magnus*, under tre veckor från den 1 nästkommande Februari.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 8 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 29 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Justerades sex protokollsutdrag för den 28 och protokollet för den 22 i denna månad.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet följande, under gårdagen bordlagda motioner:

N:o 15, af Herr *Falk*, om anslag till uppförande af nödiga byggnader för folkskolelärarinneseminarier i Falun;

N:o 16, af Herr *Widmark*, om anslag antingen till undersökning af lämpligaste sträckningen för en statens jernväg mellan Hudiksvall och Ljusdals station å Norra stambanan m. m. eller till understöd för en enskild jernvägsanläggning mellan nämnda orter;

N:o 17, af Herr *Carlheim-Gyllenskiöld, A. Th.*, om anslag till påbörjande af en stambanas anläggning för statens räkning från lämplig anknätningspunkt vid jernväg i Skåne genom Halland till Göteborg; samt

N:o 19, af Herr *Hammarhjelm*, om anslag till påbörjande af en hospitalsanläggning i mellersta Sverige.

Föredrogos och hänvisades till Bevilnings-Utskottet följande, likaledes under gårdagen bordlagda motioner:

N:o 20, af Herr *Ekström*, om ändring i gällande föreskrifter rörande den bevilning, som bör erläggas af utländske eller andra här i riket ej mantalsskrifne handlande och handelsexpediter; samt

N:o 22, af Herr *von Koch*, om förändrad lagstiftning angående villkoren för brännvins tillverkning och försäljning.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet Herr *Hasselbrot*s sistlidne dag bordlagda motion, N:o 23, om anslag till ett postångfartyg för uppehållande af vinterkommunikationen mellan Öland och fasta landet.

Föredrogos och hänvisades till Lag-Utskottet Herr *Nyströms* nästlidne dag bordlagda motion, N:o 24, om ändring af 105 och 129 §§ skiftesstadgan.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr *Wallenbergs* under gårdagen bordlagda motion, N:o 31, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om granskning af gällande bestämmelser angående aktiebolag m. m.

Föredrogs och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr *Wallenbergs* jemväl under gårdagen bordlagda motion, N:o 32, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om framläggande af förslag till lag om aktiebanker.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Herrar *Bergmans* och *Roos'* sislidne dag bordlagda motion, N:o 37, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande för vissa orter af Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866, angående dispositionsrätten öfver skogen å sådana skattehemman, som uppkomma af nybyggen, hvilka hädanefter från kronan upplätas, m. m.

Herr Grefven och Talmannen förmälte, att till behandling af Tillfälligt Utskott hittills blifvit hänvisade följande motioner, nemligen:

N:o 4, af Herr *Ekström*, om ändring af gällande föreskrifter rörande fjerdingsmansinrättningen;

N:o 5, af Herr *Rylander*, angående aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t om beredande af åtskilliga förmåner för vissa enskilda jernvägar i afseende på samtrafik med statens m. m.;

N:o 6, af Friherre *Klinckowström*, om tillsättaude af en finanskomité;

N:o 31, af Herr *Wallenberg*, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om granskning af gällande bestämmelser angående aktiebolag m. m.; samt

N:o 32, af *densamme*, om aflåtande af underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om framläggande af förslag till lag om aktiebanker.

På särskilda propositioner beslöts att dessa motioner skulle fördelas mellan två Tillfälliga Utskott sålunda, att Herr *Ekströms* motion, N:o 4, Herr *Rylanders* motion, N:o 5, och Herr *Wallenbergs* motion, N:o 31, skulle behandlas af Tillfälliga Utskottet N:o 1, samt Friherre *Klinckowströms* motion, N:o 6, och Herr *Wallenbergs* motion, N:o 32, handläggas af Tillfälliga Utskottet N:o 2.

Herr Grefven och Talmannen föreslog härefter, att hvartdera af de båda utskotten skulle bestå af fem ledamöter och två suppleanter, hvilket bifölls.

Slutligen hemstälde Herr Grefven och Talmannen, att val af ledamöter och suppleanter i de Tillfälliga Utskotten skulle anställas näst-

kommande Onsdag den 2 Februari; och blef denna hemställan jemväl bifallen.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Ola Olsson* under tre veckor från denna dag och Friherre *Hierta* under fjorton dagar från den 1 nästinstundande Februari.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde; hvar efter Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 2 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
